

Asia: VN/27419/2020

Luonnon virkistyskäytön strategia

Yleinen lausunto

Voitte tässä lausua yleisesti luonnon virkistyskäytön strategiasta

Strategiassa on huomioituna luonnon hyvinvointi- ja mielenterveysvaikutuksia. Strategiassa tulisi huomioida, että osana luontoa, ihmisen hyvinvointi on riippuvainen muun luonnon tasapainosta. Tulisi käyttää ilmaisua ”muu luonto” ilmaisun ”luonto” sijasta aina kun mahdollista.

Luonnonympäristön terveysvaikutuksista tärkeitä näkökohtia:

- Laskee tutkimusten mukaan verenpainetta, vähentää stressihormonien eritystä ja parantaa ihon ja suoliston mikrobikantaa (Haahtela ym., Tyrväinen ym.)
- Ehkäisee allergioita, atopiaa ja astmaa, sekä parantaa mielen oireita ja elvyttää stressistä (Tyrväinen ym.)
- Parempi pääsy lähiluontoon on yhteydessä pidempään elinikään (Rojas-Reuda ym., meta-analyysi)
- Vanha ja luonnontilainen metsä elvyttää tutkimusten mukaan stressioireista paremmin kuin nuori talousmetsä (Simkin ym.)

Tärkeää olisi huomioida, että vaikka moni saa luonnonympäristöistä hyvinvointi- ja mielenterveysvaikutuksia, niin lähiympäristön muuttuminen ja ekologiset katastrofit herättävät myös paljon huolta, pelkoa ja ahdistusta. Sitran tutkimuksen mukaan 58% suomalaisista on huolissaan ilmastomuutoksesta. Juuri julkaistun tutkimuksen mukaan 10 000 nuoresta 83% kokee ihmiskunnan epäonnistuneen planeettansa suojelussa ja 75% näkee, että tulevaisuus on pelottava. Selvityksen mukaan 43% suomalaisnuorista kokee, että ihmiskunta on tuhoon tuomittu. Lisätietoa Hickmanin ym. https://secure.avaaz.org/campaign/en/climate_anxiety_panel/

- Tämä tutkimustieto painottaa luonnon- ja ympäristönsuojelun tärkeyttä myös luonnon virkistys- ja hyvinvointihyötyjen saavuttamiseksi
- Nyt osa ilmasto- ja ympäristöahdistuneista ihmisistä ei voi hyödyntää luonnonympäristöjen hyvinvointihyötyjä, koska luonnonympäristöihin meneminen aktivoi heillä ahdistusta ja menetyksen pelkoa
- Tuen tulisi kohdistua näihin ihmisiin, jotka nyt jättäytyvät pois luonnon virkitysmahdollisuuksista ympäristöahdistuksen vuoksi: paras keino tukea heitä on vaikuttaa suoraan ympäristökriisin ratkaisuihin, sekä tarjota tukipalveluja ympäristötunteiden kohtaamiseen

Metsälehdessä mukaan 2,9 % koko Suomen maa-alasta on luonnontilaista metsää, kun metsiä kokonaisuudessaan on 74 % maa-alasta. YK:n biodiversiteettisopimus pyrki 17 % suojeluasteeseen ja EU:n biodiversiteettistrategia nyt 10 % tiukasti suojeltua, 30 % löysemmin. Etelä-Suomen metsistä vain 3–5 % on suojeltua (määrittelytavasta riippuen).

- Luonnon virkistyskäytön strategiassa tulisi tuoda esiin luonnon- ja ympäristönsuojelun tärkeyttä, jotta luonnonympäristöistä voitaisiin saada virkistys- ja hyvinvointihyötyjä
- Metsien käytöllä ja suojelulla, sekä siihen vaikuttamisella on myös mielenterveydellinen ulottuvuus

Johdanto

Voitte tässä lausua luvusta 1: Johdanto (1.1 Hallinnollinen tausta ja työn käynnistäminen, 1.2 Strategian tavoitteet)

Kohta 1.2 Strategian tavoitteet

Ehdotukset alla.

Missio:

Luonnon virkistyskäyttö auttaa kansalaisia voimaan paremmin. Vahvistuva luontoyhteys näkyy muun luonnon arvostuksena ja edistää siirtymää kokonaisvaltaisesti kestäväan elämäntapaan. Luonnon kokonaisuudesta pidetään huolta.

Strategiset tavoitteet:

Monimuotoisen lähiluonnon saavutettavuus

Kansanterveyden edistäminen

Luonnon virkistyskäytön nykytila

Voitte tässä lausua luvusta 2: Luonnon virkistyskäytön nykytila (2.1 Käsitteet, 2.1 Seurantatietoa luonnon virkistyskäytöstä, 2.3 Luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet Suomessa, 2.4 Luonnon virkistyskäytön resursointi, 2.5 Toimijoiden roolit, 2.6 Lainsäädäntö, 2.7. Luonnon virkistyskäyttöä koskevat muut strategiat ja toimet)

-

Hyödyt

Voitte tässä lausua luvusta 3: Hyödyt (3.1 Terveys ja hyvinvointi, 3.2 Talous ja työelämä, 3.3. Kansalaisuus, kulttuuri ja yhteisöllisyys, 3.4 Ympäristön tila ja virkistyskäytön kestävyys)

Kohta 3.1, lisäys (loppuosa, s. 48)

Sitran selvityksen mukaan virkistyskäyttö auttaa myös ilmastonmuutokseen liittyvien tunteiden käsittelyssä, mutta vain, jos voidaan lisätä perusteltua toivoa siitä, että ympäristökriisi saadaan ratkaistua ja tehdään näkyviä tekoja sen eteen.

Kohta 3.5, yleinen lisäys

Luonnon virkistyskäyttö voi olla kestävää vain, jos meillä on riittävästi monimuotoisia luonnonympäristöjä ja virkistyskohteet eivät kulu liikaa. Monimuotoisia luonnonympäristöjä tulee säästää ja suojella ennakoivasti, koska niiden kasvaminen kestää yli ihmisiän. Nykyinen Etelä-Suomen suojeluprosentti (3-5% laskutavasta riippuen) on täysin riittämätön.

Tarvitaan lisää tunnetaito- ja ympäristökasvatusta, jotta asukkaat osaavat arvostaa ja vaalia luonnonympäristöjään, ja ymmärtävät oman hyvinvointinsa yhteyden ympäröivän muun luonnon hyvinvointiin.

Tulevaisuuden näkymät

Voitte tässä lausua luvusta 4: Tulevaisuuden näkymät

Strategialla tulisi linjata vielä vahvemmin luonnonympäristöjen yhdenvertaista saavutettavuutta, esim. eri asuinalueiden ja eri tuloluokkien välisen eriarvoisuuden vähentämistä luonnonympäristöjen hyvinvointivaikutuksien saamisessa.

Toiseksi tulisi korostaa tulevaisuuden visiossa muun luonnon kanssa sopusoinnussa elämiseen tähtäävää yhteiskuntaa.

Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä

Voitte tässä lausua luvusta 5: Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä (5.1 Missio, 5.2 Visio, 5.3. Strategiset tavoitteet, 5.4 Toimintalinjaukset)

Ehdotukset alla.

5.1 Missio:

Luonnon virkistyskäyttö auttaa kansalaisia voimaan paremmin. Vahvistuva luontoyhteys näkyy muun luonnon arvostuksena ja edistää siirtymää kokonaisvaltaisesti kestävään elämäntapaan. Luonnon kokonaisuudesta pidetään huolta.

5.3 Strategiset tavoitteet:

Monimuotoisen lähiluonnon saavutettavuus

Kansanterveyden edistäminen

Luonnonympäristöjen kestävyiden vaaliminen virkistyskäytössä

Toimeenpano ja seuranta

Voitte tässä lausua luvusta 6: Toimeenpano ja seuranta (6.1 Jatkotyö ja strategian päivittäminen, 6.2 Seuranta, mittarit ja indikaattorit, 6.3 Viestintä)

-

Kaakkuriniemi Sinikka
MIELI Suomen Mielenterveys ry

Turhala Satu

MIELI Suomen Mielenterveys ry - Ympäristöahdistuksen mieli -hanke, Hanna Rintala, Nyyti ry ja Satu Turhala, MIELI ry